

*Kooskõlastatud põhikooli koduõppe suuna õppenõukogu nr 1, Põlva põhikooli õppenõukogu nr 1,
Tartu põhikooli õppenõukogu nr 1 05.-09.11.2021 ühise e-koosoleku poolt.*

Kooskõlastatud õpilasesinduse liikmetega 08.11.2021

Kooskõlastatud nõukogu 05.-10.11.2021 e-koosoleku poolt.

Kinnitatud MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool 05.-10.11.2021 e-üldkoosoleku poolt.

Tartu Luterliku Peetri Kooli põhikooli õppekava üldosa

Sisukord

1. Üldsätted.....	3
2. Kooli eripära ja väärtused.....	4
2.1. Tartu Luterliku Peetri Kooli missioon ja visioon.....	4
2.2. Tartu Luterliku Peetri Kooli eripära.....	4
3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted.....	6
3.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	6
3.2. Üldpädevused.....	8
3.3. Õppimise käsitlus.....	9
3.4. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted.....	10
4. Õppekeskkond ja selle mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	11
4.1. Õppekeskkond.....	11
4.2. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	12
5. Õppekorraldus.....	13
5.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus.....	13
5.2. Valikainete ja võõrkeelte valik.....	15
5.3. Tunnijaotusplaan.....	16
5.4. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.....	18
5.5. Liikluskasvatus.....	20
5.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana.....	21
5.7. Distantsõpe.....	22
6. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	22
6.1. Loovtöö temaatika.....	22
6.2. Loovtöö juhendamine, vormistamine ja hindamine.....	23
7. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	23
7.1. Eesmärk.....	23
7.2. Hindamise põhimõtted.....	23
7.3. Hindamise korraldus.....	24
7.4. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted ja tagasiside andmine.....	27
7.5. Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine.....	27
7.6. Põhikooli lõpetamine.....	28
8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	29
8.1. Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine.....	29
8.2. Õpilaste nõustamine, tunnustamine ja positiivse käitumise toetamine.....	30
8.3. Kooli tugistruktuur.....	31
9. Haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord...31	
10. Karjäärinõustamise korraldus.....	33
11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	34
11.1. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted.....	34
12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	35

1. Üldsätted

Tartu Luterliku Peetri Kooli (TLPK) õppekava on kooli **õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument**, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks. Õppekava koostamisel on lähtunud, pidades silmas kehtivaid seadusi, koolikogukonna huve ning TLPK ressursse, põhikooli riiklikust õppekavast, kooli arengukavast. Õppekava koosneb **üldosast, lisadest**, milleks on:

Lisa nr 1 “Ajaloo ainekava”

Lisa nr 2 “Keele ja kirjanduse ainekava”

Lisa nr 3 “Loodusainete ainekava”

Lisa nr 4 “Matemaatika ainekava”

Lisa nr 5 “Muusikaõpetuse ainekava”

Lisa nr 6 “Ühiskonnaõpetuse ainekava”

Lisa nr 7 “Usuõpetuse ainekava”

Lisa nr 8 “Võõrkeelte ainekava”

Lisa nr 9 “Karjääriõpetuse ainekava”

Lisa nr 10 “Inimeseõpetuse ainekava”

Lisa nr 11 “Liikumisõpetuse ainekava”

Lisa nr 12 “Kunstiõpetuse ainekava”

Lisa nr 13 “Tööõpetuse, tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse ainekava”

Lisa nr 14 “Meedia- ja suhtlusõpetuse ainekava”

Lisa nr 15 “Toimetuleku- ja hooldusõppe õppekava üldosa”

Lisa nr 16 “Toimetulekuõppe ainekavad”

Lisa nr 17 “Hooldusõppe tegevusvaldkonnad”

Õppekava koostamise ning täiendamise ja parandamise demokraatliku korralduse eest vastutab TLPK direktor.

2. Kooli eripära ja väärtused

2.1. Tartu Luterliku Peetri Kooli missioon ja visioon

Missioon

- Toetada perekondi laste kasvatamisel kristlikust eetikast ja eesti rahvuskultuurist lähtuvalt;
- Luua keskkond ja teha ühiselt tööd selle nimel, et iga laps areneb terviklikuks isiksuseks, kes hoolib iseendast, teistest inimestest ja ümbritsevast keskkonnast, oskab ja julgeb mõelda ning öelda, teha ja vastutada;
- Lähtuda seisukohast, et kõik inimesed on Jumala looming ja Jumal armastab neid tingimusteta.
- Tutvustada kristlikku kultuuri, luterlikku traditsiooni, Eesti kultuuripärandit ning ajaloolise Peetri Kooli ajalugu.

Visioon

TLPK on omanäoline ning Eestis kõrgelt hinnatud haridusasutus, kus kristlikul eetikal ja Eesti rahvuskultuuril põhinev õppekasvatustöö arendab hoolivaid ja isemõtlevaid isiksusi.

2.2. Tartu Luterliku Peetri Kooli eripära

2.2.1. Kristlik väärtuskasvatus

TLPK annab hingeharidust, mis lähtub kristlikust eetikast ning loob aluse ühiskondlikult vastutustundliku ja kodanikuühiskonna põhimõtteid austava isiksuse kujunemiseks.

Hingeharidus on kõik see, mis lisandub koolis teadmistele, see on tegelemine õpilase hoiakute ja väärtustega, vastamine tema küsimustele, mis puudutavad inimeseksolemist ning tegutsemist siin Jumala loodud maailmas

2.2.2. TLPK põhiväärtused

Austus, mille all me mõistame eneseväärikuse toetamist, Looja ja loodu(se) austamist, pühaduse ja sallivuse kasvatamist, perekonna kui ühiskonna tugistruktuuri toetamist ning üksteise usaldamist.

Hoolivus, mille all me mõistame südamesoojust ja andestamist. Hoolivus peab valitsema kõikides suhetes, nii lapse ja õpetaja, lapse ja vanema kui vanema ja õpetaja vahel.

Tänulikkus, mille all mõistame tänutunnet kõikide vastu ja kõige eest, mis meile on antud ning oskust sellest õppida;

Vastutustunne, mis hõlmab nii õpetajate, õpilaste kui lapsevanemate ühises koostöös võetud ülesannete lõpuni tegemist, üksteise toetamist ning julgust tunnistada oma eksimusi ja vajakajäämisi, et neist seeläbi üheskoos üle saada.

2.2.3. Eesti kultuuri väärtustamine

TLPK jaoks on oluline Eesti rahvuskultuuri, ajaloo, keele ja omariikluse hoidmine ning väärtustamine. Seda põhimõtet arvestatakse kõigi kooli ürituste ja sündmuste korraldamisel ning õppekasvatustöö läbiviimisel. Vääriliselt tähistatakse riiklike tähtpäevi ja Teisi Eesti ajalooa seotud tähtpäevi.

TLPK väärtustab **Johannes Käisi** käsitust haridusest ning rakendab üldõpetusliku õppeviisi põhimõtteid .

2.2.4. Tervise edendamine

Lähtuvalt terviklikust inimkäsitusest, väärtustame kooli iga õpilase ja töötaja vaimset, hingelist ning füüsilist tervist. Suurt rõhku paneme vaimse ja hingelise tasakaalu ning heaolu tagamisele. Toitlustamisel lähtume tervislikkusest, mahe ja eestimaisest toorainest. Liikumistegevused ja õuesviibimine on planeeritud igasse koolipäeva.

2.2.5. Lähtumine Hea kooli mudelist

Hea kooli mudel on välja töötatud Tartu Ülikooli eetikakeskuses ja selle eesmärgiks on kirjeldada hea kooli kui terviku erinevaid tahke, mis kõik aitavad kaasa parema, õnnelikuma, turvalisema jne kooli ülesehitamisele.

Hea kooli aspektid on jaotatud nelja arendus- ja sisehindamisvaldkonda: õppe- ja kasvatustöö, keskkond, juhtimine ning koostöö ja head suhted.

2.2.6. Vägivalla ennetamine

Algklassides on kasutusel „**Kiusamisest vabaks**“ programmi meetodika, mis põhineb kiusamise ennetamisel ning nelja väärtuse juurutamisel: sallivus, austus, hoolivus, julgus. Laps õpib läbi sotsiaalsete käitumismudelite positiivset käitumist, mis ennetab kiusamist ning loob positiivsed suhted klassis ja koolis.

Lisaks kasutame lastevastase vägivalla ennetamise **CAP-programmi** (*CAP – Child Assault Prevention*) põhimõtteid ning viime regulaarselt ja ka vajaduspõhiselt läbi CAP õpikodasid. Rahvusvahelise CAP programmi motoks on „Igal lapsel on õigus olla kaitstud, tugev ja vaba“. CAP programmi peaesmärk on õpetada lapsi ennetama ohtlikke olukordi ja käituma ohvriks langemata. Läbi rollimängude ja arutelude õpib laps, kuidas ta ise suudaks ennast kaitsta nii kooli-, tänava kui ka koduvägivalla eest ja millised on abi saamise võimalused tema lähikonnas.

2.2.7. Koolivorm

TLPK õpilased kannavad koolipäeva kestel ja kooliga seotud üritustel koolivormi. Koolivormi kandmine on sündinud **koolikogukonna ühise kokkuleppena ja sümboliseerib ühtekuuluvust.**

Koolivormi kantakse korrektselt ja puhtalt, kooli vapiembleem alati nähtaval. Kooliga seotud pidulikel üritustel kantakse koolivormi pidulikul moel.

2.2.8. Sümbolika

TLPK-l on **vapp ja lipp**, mis lähtuvad EELK Tartu Peetri koguduse sümbolikast kui eeskujust.

Vapi heraldiline kirjeldus (Tartus): punasel kilbil kuldse, hõbedaste kaantega avatud raamatu kohal kuldne ladina rist. Saateks kummalgi pool hõbedane võti. Vapikujundid sümboliseerivad Pühakirjal rajanevat usku ning viitavad koguduse nimipühakule apostel Peetrusele. Vapivärvidest punane väljendab Jumalikku armastust ja ohverdust; kuldne sümboliseerib taevalikku tõde ja igavest elu. Hõbedane on tarkuse, vaimsuse, puhtuse ja ustavuse tähis. Vapivärvid viitavad ka Tartule.

Lipu heraldiline kirjeldus (Tartus): Sinisel lipukangal on mustaga ääristatud valge rist. Risti peal on vapi lipuvariant: Punasel ruudukujulisel väljal kuldkollase, valgete kaantega avatud raamatu kohal kuldkollane ladina rist. Saateks kummalgi pool valge võti.

Vapi heraldiline kirjeldus (Põlvas): punasel kilbil kuldse, hõbedaste kaantega avatud raamatu kohal kuldne aabitsakukk. Saateks kummalgi pool hõbedane võti. Vapikujundid sümboliseerivad Pühakirjal rajanevat haridustraditsiooni ning viitavad apostel Peetrusele. Aabitsakukk on olnud Põlva valla endisaegsel vapil ja sümboliks Lõuna-Eesti kirikutornides. Vapivärvidest punane väljendab Jumalikku armastust ja ohverdust; kuldne sümboliseerib taevalikku tõde ja igavest elu. Hõbedane on tarkuse, vaimsuse, puhtuse ja ustavuse tähis.

Lipu heraldiline kirjeldus (Põlvas): sinisel lipukangal on mustaga ääristatud valge rist. Risti peal on vapi lipuvariant: Punasel ruudukujulisel väljal kuldkollase, valgete kaantega avatud raamatu kohal kuldkollane aabitsakukk. Saateks kummalgi pool valge võti.

3. Õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted

3.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

TLPK õppe-ja kasvatusesmärk on õpetada ja kasvatada õpilasi lähtuvalt kooli missioonist, visioonist ja põhikooli õppekavast ning arendada õpilaste üld-, valdkonna- ning ainealaseid pädevusi.

3.1.2. I kooliaste

Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhieesmärk õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende

täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõpetamisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisse;
- õpiharjumuste ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö-oskuste ning valikute tegemise oskuse arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste ja andekuste äratundmisele ning vajalike tugiteenuste pakkumisele;
- kodu ja kooli omavahelisele harmoonilisele koostööle.

3.1.3. II kooliaste

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuses põhieesmärgiks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja -huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpilastele vajalike tugiteenuste pakkumisele;
- lapse enesetajumisele ning suhestumisele loodu ja Loojaga.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

3.1.4. III kooliaste

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuses põhieesmärk aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- kognitiivsete võimete arendamisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse

tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;

- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrolli ja mõõdukuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja -huvide arendamisele;
- õpilastele vajalike tugiteenuste pakkumisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

3.2. Üldpädevused

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised kodanikuks kasvamisel. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad igapäevaselt omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme. Mõista ennast osana loodust ning suhestuda loodu ja Loojaga.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast

esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3.3. Õppimise käsitlus

Õppekava käsitleb õppimist **väljundipõhiselt**. Väljundipõhise õppe korral lähtutakse õpitulemustest ehk õpiväljunditest. Kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, mis on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused.

Vastavalt õppimise väljundipõhisele käsitusele mõistetakse õppimist **terviklikult**, nii inimese teadmisi, oskusi kui ka väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning käitumist hõlmavana.

Kuna õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga, on õpilase arengut soosiva õpikeskkonna kujundamine väga oluline.

Õppimine on pingutust nõudev ja aeglane protsess, mistõttu ei saa õppimisel rõhk olla kiirusel ega võistluslikkusel. Eristada tuleb õppimist ja sooritust. Et õppimine saaks toimuda, peab õpilane olema õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes saab aru, miks, mida ja kuidas ta peab õppima. Õppimisprotsessis tuleb õpilasi julgustada: võtma raskemaid ülesandeid, loovalt ja uuenduslikult lähenema, riskima ka

vigade tegemisega. Sellest lähtuvalt on õpilastel võimalik rohkem pingutada (pusida) ja mõelda sügavamalt järele.

3.4. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

TLPK loob soodsa vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasab õpilast ja lapsevanemat (või eestkostjat, hooldajat) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervise seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras;
- tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitut praktiliselt;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes;
- luuakse võimalus koostöiseks õpetamiseks ja õppimiseks läbi üldõpetusliku õppekorralduse alklassides ning koostöötunni vanemates klassides.
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid;
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid, mis toetavad õppija õppimist.
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

Õpetamise põhimõtted, mis kujundavad iseseisva õppimise oskust:

- Head suhted kõigi õpilastega.
- Selged reeglid ja töökorraldus, turvaline õpikeskkond.
- Iseseisva õppimise oskuse kujundamine ehk õppima õpetamine.
- Õppeprotsessi läbipaistvus ja arusaadavus.
- Keskendumine õppimise eesmärkidele ja õppimisele – st mida hakkame õppima ja kuidas edu/õpitulemused saavutada.
- Õppimise tähenduslikkus.
- Mõtestatud küsimuste esitamine ja arutlemine
- Võimalus võtta õppimise eest vastutus.
- Õppimist toetav (kujundav) tagasiside õppeprotsessis.
- Õppimise reflekteerimine (enesehindamine, vastastikhindamine), lähtuvalt kokkulepitud kriteeriumitest.

- Õpetaja eeskuju õppimist toetavate väärtuste kujundamisel.
- Koostöine õppimine ja õpetamine.
- Motiveeriva õpikeskkonna kujundamine.

4. Õppekeskkond ja selle mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

4.1. Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse **vaimse, sotsiaalse ja füüsilise** keskkonna kooslust, milles õpilased õpivad ja õpetajad töötavad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli väärtusi ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolikogukonna traditsioone.

Õppetöö on korraldatud õpilaste vaimset ja füüsilist tervist hoidvalt. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

4.1.1. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel

- lähtutakse kooli visioonist ja missioonist;
- väärtustatakse ja toetatakse kristlikku maailmavaadet;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste koolikogukonna liikmete vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
- tagasiside andmisel ja ülesannete jagamisel arvestatakse õpilaste tugevusi ja isiksuseomadusi, millele rajatakse tema positiivne mina-pilt ja heaolu.
- ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist, toimunud intsidentidele reageeritakse viivitamatult ja adekvaatselt;
- ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi ja osaleda otsustamises;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austades;
- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

4.1.2. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib TLPK, et:

- koolimaja on sisustatud funktsionaalselt, kestlikult ja esteetiliselt;
- oleks võimalusi olla omaette;
- kristlik sümbolika on olulise kohal ja väärilt esitletud;
- õpe võimaldab omandada praktilisi kogemusi ja kasutada erinevaid meeli;
- töötajatele on tagatud kaasaegsed ning otstarbekad töövahendid, seejuures nende soove ja ettepanekuid arvestades;
- koolimaja sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas nii käelise, kunstilise kui kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- õpilased osalevad koolikeskkonna kujundamises ja korrashoius.

4.2. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Õppetöö korraldamisel kasutatakse kooli **vahetu keskkonna** (naabruskonna) poolt pakutavaid võimalusi. Õppetegevuse juurde kuulub **õues- ja avastusõpe**.

Õpilaste individuaalset arengut ja õppekava täitmist toetavad ja TLPK juures tegutseva Tartu Peetri huvikooli **huviringid**. TLPK's tegutsevad laulukoorid.

Tagamaks vähemalt kahe **võõrkeele** oskus põhikooli lõpuks, alustatakse varase saksa keele õppega 1. klassis (ringitunnina). Saksa keelt õpetatakse ka TLPK lasteaias. Kooli **valikainete** õpetamine toetab õpilastes eelkõige digipädevuse, suhtluspädevuse, ettevõtlikkuspädevuse ning kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamist.

TLPK pakub võimalust **koduõppeks**, mis on korraldatud pere ja kooli koostöös lapse arengu toetamiseks.

Tegevused koolis lähtuvad **terviseedenduse põhimõtetest ja praktiliste oskuste arendamisest**, mille rakendamisel kasutatakse mh õuesõpet, töökasvatust ja kodundust.

Õppekava täitmist toetab **koostöö TLPK arengukava seisukohalt oluliste partneritega**. **Lapsevanemad** on kaasatud kooli õppetegevusse, nende osalust väärtustatakse õppekasvatustööga seotud tegevuste toetamisel ja kooli ürituste korraldamisel.

5. Õppekorraldus

5.1. Õppe- ja kasvatustöö üldkorraldus

Õppeaastas on 35 õppenädalat, kokku 175 koolipäeva. Õppeaasta jaguneb trimestriteks. Õppeaasta korraldus kehtestatakse iga-aastaselt dokumendis „Tartu Luterlik Peetri Kool, vaheajad ja trimestrid”.

Õppe- ja kasvatustöö korralduse põhivorm on **õppetund**. Õppetunni pikkus on üldjuhul 45 minutit. Aktiivõppemeetodeid kasutades ja rakendades koostöist õppimist-õpetamist võib toimuda kaks tundi järjest (45+45 min). Õppetöö toimub koolimajas ja väljaspool seda. Õpetaja planeerib projekt-, teema-, õues- ja muuseumiõppe ning ekskursioonid ja õppekäigud võimalusel õppeaasta alguses arvestusega, et need koos tavaõppega ei ületaks lubatud nädalakoormust ja toimuksid õppeaasta sees. Õpetajal tuleb õppe- ja kasvatustöö planeerida ning korraldada põhimõttel, et õpilased sisuliselt (läbi kogemuste, erinevate meelte) õpitulemused omandaksid ja seoseid looksid.

Koolipäeva korraldus kehtestatakse dokumendis „Tartu Luterliku Peetri Kooli päevakava”. Koolipäev algab 10-15-minutilise **hommikuringiga**, mille eesmärgiks on päeva sissejuhatamine, koolikeskkonnale ja päeva teemadele häälestumine, väärtuste ja üldpädevuste käsitlemine. Lühemad hommikuringid toimuvad II ja III kooliastmes, et kindlustada õpilaste jõudmine esimesse tundi.

Õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine, hindamine ja juhtimiseks vajalike otsuste tegemine on **õppenõukogu** ja kooli juhtkonna ülesandeks. Õppenõukogu liikmed on TLPK põhikooli kõik õppe- ja kasvatustöö alal töötavad isikud. Õppenõukogu tööd ning koosolekut juhatab direktor või direktori nimetatud õppenõukogu liige.

5.1.1. Õppemeetodid

Õppetöös on rõhuasetus lapse algatusel, isetegemisel ja kogemuse läbi õppimisel, õpetus peab arendama lapses tahet, iseloomu ja ettevõtlikkust, selleks tuleb jätta lapsele suurem vabadus õppimises ning võimaldada uurimuslikku tegevust.

I kooliastmes on õppe- ja kasvatustegevus peamiselt korraldatud üldõpetusliku tööviisi põhimõtteid järgides, va saksa keel, meedia- ja liikumisõpetus, kus kasutatakse ainevaldkondade lõimimist.

TLPK Põlva põhikoolis, kus algklassideks on 1.-4. klass, kasutatakse üldõpetuslikku tööviisi ka 4. klassis.

Üldõpetusliku tööviisi eesmärgiks on õpetada:

- lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi, et need üksteist vastastikku toetaksid;
- õpilast mõistma ja suhestama juba õpitut või õpitavat nii, et erinevate õppeainete vahel tekiksid seosed ja õpilane oskaks tundides saadud teadmisi ja oskusi seostada.

Õpetamisel kasutatakse võimalikult palju erinevaid **aktiivõppemeetodeid** (suunatud uurimuslik õpe ehk avastusõpe, probleemõpe, õuesõpe, rühmatöö jt).

Avastusõppe kaudu arendatakse:

- kuulamis-, vaatlemis- ning kirjeldamisoskust;
- võrdlemis-, rühmitamis- ja prognoosimisoskust;
- küsimuste esitamise ja probleemide lahendamise oskust;
- kriitilist ja süsteemset mõtlemist ehk oskust eraldada olulist mitteolulisest;
- eneseväljendusoskust suuliselt, kirjalikult ja käelise tegevuse kaudu loovust.

Avastusõppe kaudu omandatakse kõrgemat järku **tunnetuslikud oskused ja sotsiaalsed pädevused**:

- areneb oskus seostada eri ainevaldkondade teadmisi, mis vähendab faktiteadmiste hulka;
- kujuneb terviklik maailmapilt ja areneb teaduslik mõtlemisviis;
- kujuneb valmisolek iseenda ja ümbritseva maailma mõistmiseks;
- õpitakse kuulama kaaslaste arvamust, argumenteeritult esitama oma seisukohti ning saavutama konsensust otsuste vastuvõtmisel.

II ja III kooliastmes lähtub õppetegevus **koostöisest õppimisest ja õpetamisest**, mida rakendatakse **jagatud tunnikoormust** kasutades, mille kohaselt **õpetatakse valitud aineid (nt sotsiaalsed, loodusained) osaliselt koos, õppemahtudes ja ainesisu seejuures erisusi tehtud pole**:

- õpetajad jagavad koostöös kolleegiga sama ainetunni (nn koostöötunnid) mahtu;
- koostöötunni kavandamisel ja läbiviimisel lähtutakse mõlema aine õppesisu eesmärkide saavutamisest;
- õpitulemuste saavutamist, ainekavas kirjeldatud teadmiste ja oskuste omandamist, hinnatakse e-päevikus Stuudium ainepõhiselt ning arvestades õppekavas määratud ainemahtu;
- Koostöötund vastab seega kahe nädalatunni mahule, optimeerides nii õpilaste kui õpetajate töökoormust ning muutes ajakasutuse efektiivsemaks ja õppetöö planeerimise koostöiselt läbimõeldumaks.

5.1.2. Õppe toetamine

TLPK lähtub **kaasava hariduse põhimõttest**, mille kohaselt kaasatakse tavaklassi õpilasi, kes tulenevalt ajutistest või spetsiifilisest õpiraskusest vajavad täiendavaid tugimeetmeid ja tugispetsialistide teenuseid. Põhikoolis töötavad **koolipsühholoog, logopeed, sotsiaalpedagoog ja eripedagoog (HEV-koordinaator)**. Tugiteenuste korraldus lähtub dokumendist „Tartu Luterliku Peetri Kooli õpilaste arengu ja õppe toetamise kord”.

Vastavalt vajadusele loob TLPK järgmisi võimalusi õpilaste õppe ja arengu toetamiseks: õpetaja poolne lisajuhendamine konsultatsioonitundides; õpiabi individuaalselt või rühmas; logopeediline, eripedagoogiline, psühholoogiline, sotsiaalpedagoogiline, hingehoidlik abi; individuaalse õppekava või käitumise tugikava rakendamine; koduõpe; pikapäevarühm.

5.1.3. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Projektõpe on õppemeetod, kus õppetöö pole piiritletud ühe kindla klassikomplekti, õppeaine ega ka lühikese õppetunniga. Projektõpe tähendab pikemaajalist ja laiemat töötamist teemal, mis puudutab mitut erinevat ainet, selle käigus saadakse uusi teadmisi ning kogemusi. Projektõppe kavandamisel lähtutakse kooli missioonist, visioonist, õppesuundadest ning õppekavast. Ülekoolilised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust ja kinnitatakse TLPK üldtööplaanis augustikuu õppenõukogus. Ülekoolilised projektid rakenduvad kogu kooliaasta vältel (ainenädalad, teemapäevad, õppekäigud, õpilasüritused, koolikogukonna üritused jms). Koolidevahelised ja rahvusvahelised projektid kavandatakse lähtuvalt võimalustest ja arengukavas seatud eesmärkidest.

5.2. Valikainete ja võõrkeelte valik

TLPK kooli valikainete õpetamine toetab õpilastes eelkõige **digipädevuse, suhtluspädevuse, ettevõtlikkuspädevuse ning kultuuri- ja väärtuspädevuse** arendamist.

Põhikoolis õpetatakse **A-võõrkeelena saksa keelt** alates 2. klassist. 1. klassis toimub saksa keele õpe ringitunnina. **B-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt** alates 4. klassist. Kooli ja lapsevanema (või täisealise õpilase) kokkuleppel võib õpilane õppida ka kooli õppekava **käesolevas peatükis nimetamata võõrkeelt**. Sellisel juhul koostatakse õpilasele võõrkeeles individuaalne õppekava, kus määratakse võõrkeele õppekorraldus, taotletavad õpiväljundid ja hindamise korraldus.

I kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (8 tundi) järgmiselt:

3 tundi usuõpetusele

3 tundi meedia- ja suhtlusõpetusele

2 tundi saksa keelele

II kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (10 tundi) järgmiselt:

3 tundi usuõpetusele

3 tundi meedia- ja suhtlusõpetusele

3 tundi inglise keelele

1 tund matemaatikale

III kooliastmes kasutatakse valikainete tunniressurssi (4 tundi) järgmiselt:

2,5 tundi usuõpetusele

0,5 tundi karjääriõpetusele

0,5 tundi matemaatikale

0,5 tundi eesti keelele

5.2.1. Konfessionaalne usuõpetus

Usuõpetuse läbiv õpetamine TLPK-s **lähtub kristlusest ja luterlikust usutunnistustest**. Selle

eesmärk on anda õpilastele baastadmised Pühakirjast, ristiusust ja luterliku kiriku traditsioonist, et seejärel liikuda võrdlevate teiste usutunnistuste ja usundite tutvustamise juurde.

Religioonialane haritus on usuvabaduse tagamise eeltingimus. Usuõpetus valmistab õpilasi ette eluks mitmekesisel ühiskonnas ning maailmas, kus tuleb kokku puutuda ka teiste religioonide ja maailmavaadete esindajatega. Seetõttu pannakse usuõpetuses rõhku selliste oskuste ja hoiakute kujundamisele, millele põhineb üksteisemõistmine, austus, avatus ning valmisolek dialoogiks ja koostööks. Usuõpetus on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega.

5.2.2. Meedia- ja suhtlusõpetuse eesmärgiks on arendada I ja II kooliastme õpilastes **võimet tekste kriitiliselt lugeda, õpetada funktsionaalset lugemist ning tõsta arutlusoskust.** Samuti käsitletakse aines inimese enesekuvandit erinevates meediakanalites sh sotsiaalmeedia; arutletakse privaatsusküsimuste üle. Olulisel kohal on esinemis- ja suhtlemisoskuste arendamine ning eetilise suhtlemiskultuuri tundmaõppimine. Meedia- ja suhtlusõpetus on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega ja Tartu Peetri huvikooli tegevusega.

5.2.3. Karjääriõpetus

Aines „Karjääriõpetus“ käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut tööjõuturule sisenemiseks ja iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega. Karjääriõpetust õpetatakse 9. klassis.

5.3. Tunnijaotusplaan

Lähtuvalt üldõpetuslikust tööviisist ja koostöisest õpetamisest (jagatud tunnikoormusest) on tunnijaotusplaan ainemahtude orientiiriks.

I kooliaste

	1. klass	2. klass	3. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	7	6	6	19	19
A-võõrkeel (saksa k)		2	3	5 (3+2)	3
Matemaatika	3	3	4	10	10
Loodusõpetus	1	1	1	3	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Muusikaõpetus	2	2	2	6	6
Kunstiõpetus	2	1	1,5	4,5	4,5
Tööõpetus	1	2	1,5	4,5	4,5

Liikumisõpetus	2	3	3	8	8
Usuõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Meedia- ja suhtlusõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Kokku	20	23	25		
Lubatud koormus	20	23	25		

II kooliaste

	4. klass	5. klass	6. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	5	3	3	11	11
Kirjandus		2	2	4	4
A-võõrkeel (saksa k)	3	3	3	9	9
B-võõrkeel (inglise k)	2	2	2	6 (3+3)	3
Matemaatika	4	5	5	14	14
Loodusõpetus	2	2	3	7	7
Ajalugu		1	2	3	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Ühiskonnaõpetus			1	1	1
Muusikaõpetus	2	1	1	4	4
Kunstiõpetus	1	1	1	3	3
Kästiöö ja kodundus, tehn. õp	2	2	1	5	5
Liikumisõpetus	2	3	3	8	8
Usuõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Meedia- ja suhtlusõpetus	1	1	1	3 (+3)	
Kokku	25	28	30		
Lubatud koormus	25	28	30		

III kooliaste

	7. klass	8. klass	9. klass	kokku	PRÕK
Eesti keel	2	2	2,5	6,5 (+0,5)	6
Kirjandus	2	2	2	6	6
A-võõrkeel (saksa k)	3	3	3	9	9
B-võõrkeel (inglise k)	3	3	3	9	9
Matemaatika	5	4	4,5	13,5 (+0,5)	13
Loodusõpetus	2			2	2

Geograafia	1	2	2	5	5
Bioloogia	1	2	2	5	5
Keemia		2	2	4	4
Füüsika		2	2	4	4
Ajalugu	2	2	2	6	6
Inimeseõpetus	2			2	2
Ühiskonnaõpetus		1	1	2	2
Muusikaõpetus	1	1	1	3	3
Kunstiõpetus	1	1	1	3	3
Kästiöö ja kodundus, tehn.õp	2	2	1	5	5
Liikumisõpetus	2	2	2	6	6
Usuõpetus	1	1	0,5	2,5 (+2,5)	
Karjääriõpetus			0,5	(+0,5)	
Kokku	30	32	32		
Lubatud koormus	30	32	32		

5.4. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat **läbivad teemad** on:

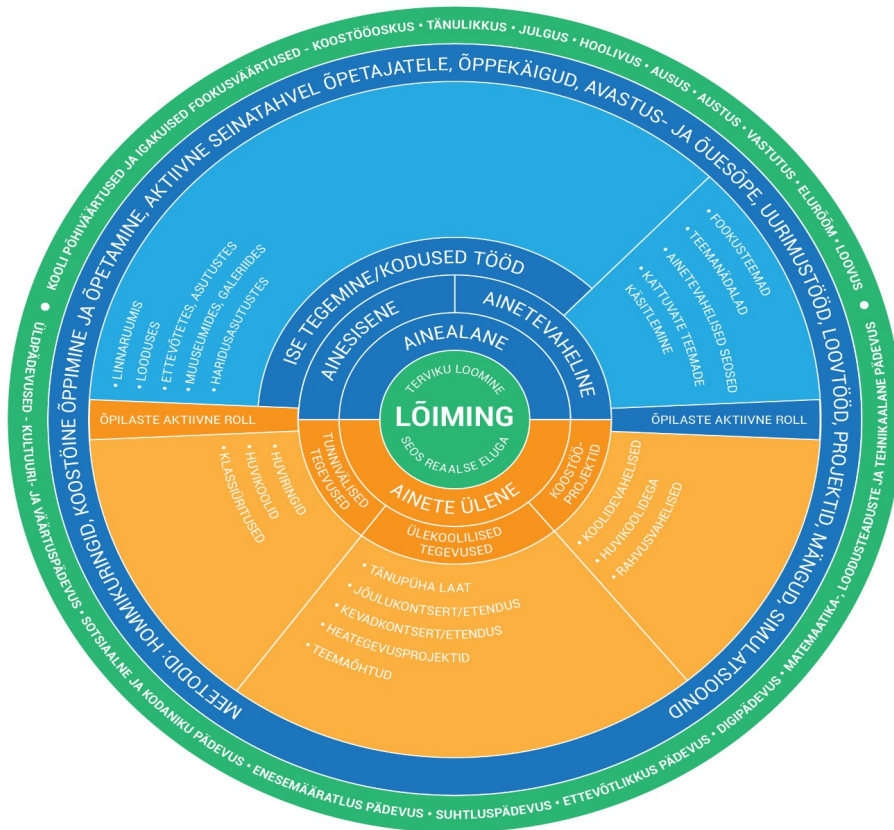
- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- kultuuriline identiteet;
- teabekeskkond;
- tehnoloogia ja innovatsioon;
- tervis ja ohutus;
- väärtused ja kõlblus.

Kooli visioon ja missioon toetavad kõiki õppekava läbivaid teemasid, eriti aga läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” eesmärke ning nende realiseerimist kooli tegevuses ja õppekavas. Läbivad teemad väljenduvad mitmekihiliselt isiksuse terviklikus arengus.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
- korraldades koostöös koolikogukonnaga, paikkonna asutuste ja ettevõtete ning teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust, huviringide tegevust ja osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

5.4.1. Lõiming

TLPK lõimumudel.

Lõimitud aineõppe eesmärgiks on õppesisust õpilase jaoks terviku loomine ning õppimise seostamine praktilise elu ja tööga. Läbivaks lõimeks on üldpädevused, kooli põhiväärtused ja igakuised fookusväärtused. Lõimingu rakendamisel kasutatakse **koostöist õppimist ja õpetamist**: üldõpetust, jagatud tunnikoormust ja koostöötunde, õpetaja töökavasid, klasside lõimingu tahvleid, uurimus- ja loovtöid.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi praktiseeritakse koostöötundides, aineülelset tunnivälistes ja ülekoolilistes tegevustes ning koostööprojektides. Õppimise reaalse eluga seostamise toetamiseks toimub õppimine ka väljaspool kooliruumi, milleks kasutatakse kooli vahetu keskkonna poolt pakutavaid mitmekesiseid võimalusi. Lõiming ei ole omaette eesmärk vaid võimalus õppimist mõtestatuma ja eesmärgipärasemaks muuta. Õpilane on kõikides tegevustes aktiivne osaleja.

5.5. Liikluskasvatus

Liikluskasvatuse käsitlemisega aidatakse lapsel kujundada suutlikkust väärtustada ohutut käitumist. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

I kooliastmes – jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. Kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskeudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumad kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohulikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastmes – erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
 - oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhile kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
 - oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
 - oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
 - oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
 - oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
 - tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
 - oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusvaldkonna teemakäsituste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastmes – ohuolukordade tekke põhjuste selgitamine, võimalikud lahendusvariandid ohuolukordades tegutsemiseks. Meetmed, mis aitaksid ennetada liiklustraumasid. Ohutust tagavate kaitsevahendite kasutamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusvaldkonnast kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusvaldkonda olukorda teiste riikidega.

Klassiõpetajate, klassijuhatajate ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse õppetöös. Koolivälised liiklusvaldkonnad üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

5.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud isikuga kokkuleppel võib kool arvestada TLPK õppekava välise õppimise koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada

kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

TLPK õppekava väliste õpingute või tegevuste arvestamine põhikooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada.

Kooli õppekava välise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale.

Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab kooli juhtkond läbi direktorile laekunud avaldused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana.

Kui kunsti- ja muusikaõpetuses või liikumisõpetuses osaleb õpilane regulaarselt huvikoolide (sh Tartu Peetri huvikooli) või spordiklubide tegevuses mahus, mis ületab õppekavas kehtestatud vastavate õppetundide mahtu, siis on direktoril õigus õpilane lapsevanema ja/või huvikooli või spordiklubi avalduse alusel vastavates õppeainetes õppetööst vabastada.

5.7 Distantõpe

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõike 5 kohaselt on distantõpe kooli määratud viisil toimuv juhendatud e-õpe.

Distantõppe puhul tähendab juhendatud õpe seda, et õpilastele on antud selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja õppimise tuge. Samuti tuleb anda tagasisidet õppimise kohta.

Distantõppe rakendamisel on juhendatud õpe tagatud õppekavas ettenähtud mahus.

6. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

6.1. Loovtöö temaatika

III kooliastmes (8. klassis) korraldab TLPK õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mille läbiviimise ja juhendamise korra kinnitab kooli direktor. Loovtööks loetakse õpilaste poolt individuaalselt või kollektiivselt teostatud uurimust, ettekannet kogu kooliastmele, projekti, kunsti- või käsitööd, osalemist etlusprogrammis, ülekooolilises või rahvusvahelises projektis, ajalehe koostamist, ülekooolilise mälumängu läbiviimist või muud taolist tööd. Oluline on aktiivne

osavõtt projekti ettevalmistamisest, läbiviimisest ja kokkuvõtete tegemisest.

Loovtöö temaatikas kajastuvad eri õppeainete raames õppekava läbivad teemad. Täpsema teema valivad õpilased koostöös juhendajaga.

6.2. Loovtöö juhendamine, vormistamine ja hindamine

III kooliastme õpilane valib sobiva juhendaja või juhendajad kooli õpetajate, töötajate või oma eriala spetsialistide seast väljaspool kooli. Loovtöö juhendaja(te)l on töö sooritamisel suunav ja nõuandev roll.

Loovtöö uurimuslik või teoreetiline osa esitatakse tähtaegselt ja juhendikohaselt vormistatuna hindamiskomisjonile. Loovtööd esitletakse komisjoni ees suuliselt, kasutades sobivate vahenditega näitlikustamist.

Loovtööd hindab direktori kinnitatud hindamiskomisjon, teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele. Loovtöö juhendamise, vormistamise ja hindamise korra kinnitab direktor dokumendis „TLPK loovtöö koostamise juhend“.

7. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

7.1. Eesmärk

Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetada edasise haridustee valikul;
- toetada õpimotivatsiooni ja õpioskuste kujunemist;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

7.2. Hindamise põhimõtted

Kooli ülesandeks on õppija isiksuse arengu toetamine, arvestades iga õppija eripäraga. Õppija motivatsiooni ja heaolu tagamisel toetatakse tema tugevustele.

Õpilase **ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse** õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele lapse ja õpetaja ühistööna püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus, pikema õppeteema või õppeperioodi

lõpus.

Õpetaja teavitab õpilasi enne õppetööd, millised on kokkulepitud perioodi (nt trimestri) eeldatavad õpitulemused ja kuidas neid hinnatakse. Õpilastele, teistele õpetajatele ja lapsevanematele on kogu õppeperioodi vältel kättesaadavad vastava perioodi taotletavad õpitulemused, hindamiskriteeriumid ja -meetodid. Sealjuures arvestab õpetaja, et väljundipõhise õppe korral ei tarvitse kõik õpilased õpitulemusi saavutada ühel ja samal ajal ega täpselt samal meetodil.

Koolis rakendatud **kujundava hindamisena** mõistetakse hindamist, mille käigus analüüsitakse koos õpilasega õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja meetodid. Kujundav hindamine keskendub eelkõige **õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega**. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni. Õpilane kaasatakse hindamisse läbi enesehindamise erinevate vormide.

7.3. Hindamise korraldus

TLPK kasutab **I, II ja III kooliastmes kujundavat hindamist ja eristavat ning mitteeristavat hindamist**.

Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Õpilased hindavad ennast, nii õppe vältel kui trimestri või teema lõppedes kokkulepitud hindamiskriteeriumite alusel. Kokkuvõttev hindamine toimub suurema teema või õppeperioodide lõpus. Koduõppe õppesuunal toimub kokkuvõttev hindamine õppeaasta sügis- ja kevadpoolaasta kaupa.

I ja II kooliastmes on eristav hindamine kokkuvõtva hindamise viis, mille puhul määratakse ainekava õpitulemuste omandamine tase:

- Hindega „omandatud“ (O) - hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele või ületab neid; õpitulemuste ületamisel või loova/originaalse/uuendusliku lähenemise puhul lisatakse juurde sõnaline selgitus, st õpetaja poolt tuuakse välja, mis osas on õpitulemused ületatud.
- Hindega „osaliselt omandatud“ (OO) - hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad vaid osaliselt õppe alusteks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi

õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus; õpetaja poolt lisatakse sõnaline selgitus, st mis osas on õpitulemused omandatud.

- Hindega „mitte veel omandatud“ (MVO) - hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpitulemused on saavutamata ja ei vasta õppe alusteks olevatele taotlevatele õpitulemustele ning saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. Õpilase ja õpetaja koostöös koostatakse järele õppimise kava või individuaalne õppekava (IÕK), kuhu kaasatakse vajadusel tugispetsialist(e).

III kooliastmes on eristav hindamine kokkuvõtva hindamise viis, mille puhul määratakse õpitulemuste saavutatuse tase **numbrilise hindena**:

- hindega „5“ ehk „väga hästi omandatud“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- hindega „4“ ehk „hästi omandatud“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindega „3“ ehk „osaliselt omandatud“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindega „2“ ehk „mitte veel omandatud“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindega „1“ ehk „mitte veel omandatud“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

TLPK koduõppe õppesuunal, I-III kooliastmes, kasutatakse vaid numbrilist hindamist.

Mitteeristav hindamine on kokkuvõtva hindamise viis, mille puhul määratakse piisav õpitulemus, millele vastamise või mille ületamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindega „arvestatud“ (A) ning millest madalamal tasemel tulemust väljendatakse hindega „mitte veel arvestatud“ (MVA). Mitteeristavat hindamist võib kasutada järgmistes õppeainetes: inimeseõpetus, liikumisõpetus, muusikaõpetus, kunstiõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus; I kooliastmes ka usuõpetus ning meedia- ja suhtlemisõpetus. 9. klassis mitteeristavat hindamist ei kasutata.

Hindamistabel ning hinnete teisendamine

<i>Õpitulemuste saavutatuse tase</i>	<i>Eristav hindamine, tähis</i>	<i>Mitteeristav hindamine, tähis</i>	<i>Numbriline hindamine</i>
Õppekava õpitulemused on ületatud või tulemus on loov/uuenduslik	„omandatud“ (O), sõnaline selgitus	„arvestatud“ (A), sõnaline selgitus	5 sõnaline selgitus
Omandatud õpitulemused	„omandatud“ (O), vajadusel sõnaline selgitus	„arvestatud“ (A), vajadusel sõnaline selgitus	5 4 sõnaline selgitus
Osaliselt omandatud õpitulemused	„osaliselt omandatud“ (OO), sõnaline selgitus	„arvestatud“ (A), sõnaline selgitus	3 sõnaline selgitus
Mitte veel omandatud õpitulemused	„mitte veel omandatud“ (MVO), sõnaline selgitus, järgnevad tegevused	„mitte veel arvestatud“ (MVA), sõnaline selgitus, järgnevad tegevused	2 1 sõnaline selgitus, järgnevad tegevused

Õpilastel, kellele on koostatud **individuaalne õppekava**, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Õpilane saab klassiõpetajalt, klassijuhatajalt, aineõpetajalt (e-päevikus Stuudium) teavet oma jooksvate hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele või hinnangule.

Kui hindamisel tuvastatakse lubamatu kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, plagieerimine, siis tuleb õpetaja ja õpilase omavahelise kokkuleppe ja vastutuse jagamise kohaselt sooritada töö uuesti. Selleks lepib kokku uus aeg ja meetod, mis last motiveeriks ja vastaks tema võimetele ning isiksuseomadustele. Vajadusel kaasatakse kokkuleppe sõlmimisse juhtkond või tugispetsialist.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud „mitte veel omandatud“ (MVO või hindega „2“ või „1“), „mitte veel arvestatud“ (MVA) või hinnang on jäänud panemata, lepib õpetaja ja õpilaste vahel kokku uus aeg ja meetod, mis õpilast motiveeriks ja lähtuks tema võimetest ning isiksuseomadustest.

Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnangutest teavitamise kord on esitatud dokumendis „Tartu Luterliku Peetri Kooli põhikooli kodukord“.

7.3.1. Hinnangu ja hinde vaidlustamine

Õpilasel ja lapsevanemal (seaduslikul esindajal) on õigus hinnanguid ja hindeid vaidlustada. Selleks tuleb leppida kokku sobilik aeg õpetaja ja juhtkonna esindajaga. Läbirääkimiste mitterahuldava tulemuse korral on õigus vanemal peale vestlust kümne tööpäeva jooksul esitada kooli direktorile kirjalikult vastav taotlus koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult kümne tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

7.4. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted ja tagasiside andmine

Käitumise ja hoolsuse hindamine lähtub TLPK põhikooli õppekava ja kodukorra nõuetest. Hoolsuse, käitumise, hoiakute, väärtushinnangute ja positiivse enesehinnangu kujundamisel lähtutakse positiivse psühholoogia põhimõtetest. Õpilaste areng ja motivatsioon tagatakse tema heaolu, tugevuste, tunnustamise ja vastutusevõtmise kaudu.

Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korraldust läbi õpioskuste tutvustavad klassijuhataja ja aineõpetajad õpilastele iga trimestri alguses lähtuvalt koolis terviklikult kokkulepitud õpioskustest. Käitumist ja hoolsust hinnatakse valdavalt kujundava hindamise põhimõttel, mille käigus saab laps jooksvalt nii suulist kui ka kirjalikku tagasisidet (e-päevikus Stuudium).

Käitumise ja hoolsuse täitmiseks sõlmitakse vajadusel lapse ja õpetaja vahel **individuaalsed kokkulepped**, mis fikseeritakse kirjalikult. Vajadusel kaasatakse kokkulepete sõlmimisse ka klassijuhataja, lapsevanem ja tugispetsialist. Käitumise ja hoolsuse tagasiside andmine ja lapse eneseanalüüs toimub **arenguestlusel**. **Õppeperioodi lõpus** annab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega kirjaliku tagasiside lapse hoolsuse ja käitumise kohta e-päevikus Stuudium.

7.5. Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine

TLPK-s toimub kokkuvõttev hindamine suurema teema lõppedes või iga trimestri lõpus, **kolm korda õppeaastas**, kui selle aine õppetunde on vähemalt kaks korda nädalas. Väiksema nädalatundide arvuga ainete puhul võib hindamine toimuda vähemalt **kaks korda õppeaastas**.

I ja II kooliastmes kasutatakse kokkuvõtvat kirjeldavat, mitteeristavat ja eristavat hindamist, mis lähtub õppekava õpitulemuste saavutatuse tasemest: „omandatud“ (O), „osaliselt omandatud“ (OO), „mitte veel omandatud“ (MVO), mille juures on sõnaline selgitus. 6. klassis alustatakse paralleelselt üleminekut III kooliastmesse ning seetõttu hinnatakse trimestri kokkuvõtted allpooltoodud numbrilises süsteemis.

III kooliastmes kasutatakse kokkuvõtva hindamise viisi, mille puhul määratakse õpitulemuste

saavutatuse tase numbrilise hindena viiepallisüsteemis (vt pt 7.3.).

Ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitmeeristavalt, kasutatakse hindeid:

„arvestatud“ (A) ja „mitte veel arvestatud“ (MVA).

Hinne „arvestatud“ (A) saab õpilane, kelle suuline vastus, esitus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavaks õpitulemuseks või ületab selle. Hinne „mitte veel arvestatud“ (MVA) saab õpilane, kelle suuline vastus, esitus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavast õpitulemusest madalamal tasemel.

Õpilasele, kelle trimestri õpitulemused on „mitte veel omandatud“ või „mitte veel arvestatud“ või hinnatud numbriliselt „2“ või „1“, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse vajalik tugimeede, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Hinnangute ja koolist puudumise mahu alusel **otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või (kokkuleppel) klassikursust kordama**. Järgmise klassi viiakse enne õppeperioodi lõppu õpilane, kelle trimestri hinnangud või hinded on kõigis õppeainetes „omandatud“ (O) või „osaliselt omandatud“ (OO) või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või numbriline rahuldav („3“) hinne.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib järgmise klassi viia õpilase, kel on kuni kahes õppeaines aastahinne „mitterahuldav“.

Õpilane jäetakse **täiendavale õppetööle** õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „mitte veel omandatud“ (numbriliselt hinne „2“ või „1“), „mitte veel arvestatud“, või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

7.6. Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ („3“) ning kes on III kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- kellel on üks nõrk („1“) või puudulik („2“) eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk („1“) või puudulik („2“) eksamihinne või õppeaine

viimane aastahinne.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes:

- on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning
- on sooritanud aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded, või milles ta ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata liikumisõpetuses, tööõpetuses, käsitöös ega kodunduses.

8. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

TLPK taotleb **õppe- ja kasvatustöös terviklikkust** läbi:

- koolikogukonna informeerituse ja koostöö;
- lapsevanemate kaasamise;
- õpilaste nõustamise, tunnustamise ja positiivse käitumise toetamise;
- tuge vajavate õpilaste varajase märkamise ja toetamise;
- tugiteenuste ja -spetsialistide töö.

8.1. Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine

TLPK'l on võimalik **õpetajate valikul ja õpilaste vastuvõtmisel eelistada kristlasi ja lähtuda seejuures nende sarnasest väärtusorientatsioonist.**

Koostöö kooli ja kodu vahel on lapse arengu seisukohast keskse tähendusega. Koolikogukonna sisesed tihedad ja sõbralikud suhted võimaldavad jälgida ja kinnitada õpilase arengut ja edu, parandada õpitulemusi ja lõpptulemusena muuta kooli efektiivsemaks.

Toimiv **koostöö kooli ja kodu** vahel eeldab, et:

- see on mõlemale osapoolle ühtaegu kohustav;
- see on dialoogipartnerist hooliv;
- ootused ja rollid on selged;
- kool ja kodu püstitavad ülesandeid sarnaselt ja kooskõlastatult;

➤ kool ja kodu kuulavad ja mõistavad teineteist.

Peamised **ootused koolikogukonna liikmetele** on kirjeldatud TLPK arengukavas, põhikirjas, põhikooli õppekavas ja kodukorras.

TLPK tagab õpilasele ning vanematele **teabe kättesaadavuse** õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes e-päevik Stuudiumi, klassi lapsevanemate koosolekute, individuaalsete kohtumiste (sh arenguvestluste), kooli kodulehe ja meililistide kaudu. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele õpetaja või klassijuhataja poolt teatavaks õppeaasta või trimestri alguses.

Konkreetne suhtlusmeetod lepitakse kokku kooli ja lapsevanema vahel õpilase kooli vastuvõtmisel ja vastavalt vajadusele (nt iga kooliaasta alguses).

Lapsevanemate kaasamine ja teavitamine toimub järgmiste tegevuste kaudu:

- kooli õppekorralduse tutvustamine avatud koolipäevadel;
- perevestluse - tutvumine ja vestlemine perekonnaga sh kasvatuspõhimõtete ja ootuste väljaselgitamine;
- hariduslepingu sõlmimisel TLPK alusdokumentide ja põhikooli kodukorra tutvustamine;
- info edastamine klassi meililisti, Stuudiumi, direktori kirja või kodulehe kaudu;
- õpetajatega kohtumine arenguvestlustel ja klassi koosolekutel;
- lapsevanemate kaasamine ürituste korraldamisse ja läbiviimisse;
- lapsevanemate ettepanekute ja abi kasutamine;
- juhtkonnaga kohtumine kooli üldkoosolekul;
- lapsevanemate esindajate töö kooli nõukogus ja vanematekogus;
- lapsevanemate tänamine TLPK tegevuse toetamise eest.

8.2. Õpilaste nõustamine, tunnustamine ja positiivse käitumise toetamine

Klassijuhatajad ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral **kohandavad õpet** vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase **individuaalsed õpivajadused**, valitakse sobivad õppemeetodid ning pakutakse õpilasele tuge vastavalt kooli tugimeetmetele.

Õpilasel, kellel tekib **mahajäämus** eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, on võimalik osaleda konsultatsioonitundides. Konsultatsiooniajad lepitakse õpetaja ja õpilase vahel individuaalselt kokku.

Kool **nõustab vajaduse korral õpilase vanemat** õpilase arengu toetamises ja koduste õppetegevuste täitmises, samuti vahendab infot erinevate kooliväliste tugiteenuste kohta (õppenõustamine, perenõustamine, karjäärinõustamine jne).

Koolis lähtutakse **positiivse käitumise toetamise põhimõtetest**.

Õpilaste tunnustamine on kirjeldatud dokumendis „TLPK õpilaste tunnustamis kord”.

Õpilaste toetamisel lähtub õpetaja:

- õpilase positiivsest arenguperspektiivist ja tugevustest;
- suhtlemisstiilist, mis on austav, järjekindel, kindlameelne ja rahulik;
- valiku ja vastutuse andmisest oma käitumise ja tegude eest õpilasele;
- tunnustamisest, mis kinnistaks õpilase head käitumist.

Õpetaja lepib õpilastega kokku **käitumisreeglid**, kaasates õpilased reeglite koostamisse ning jälgib nende reeglite täitmist. Õpilane saab valida, kuidas toimida, olles teadlik tagajärgedest, mida tema tegu kaasa toob. Õpetaja tunnustab õpilast, kes on valinud kokkulepitud reeglitest kinnipidamise. Kui õpilane otsustab kokkulepitud reegleid teadlikult eirata, järgnevad tagajärjed (olenevalt olukorrast meeldetuletus, vestlus õpetaja ja direktoriga või tugispetsialistiga, kontakteerumine vanematega) ja sõlmitakse uued kokkulepped.

8.3. Kooli tugistruktuur

Kooli tugispetsialistideks, kes toetavad nii lapsi, vanemaid kui ka töötajaid, on **eripedagoog, logopeed, psühholoog ja sotsiaalpedagoog**.

Kooli **kaplani** peamiseks eesmärgiks on kooli ja lasteaia kui tervikliku kogukonna vaimulik teenimine. Töö jaguneb üldiseks teenimiseks ning tööks erinevate sihtgruppidega, kelleks on lapsed, vanemad ja töötajad. Kaplan korraldab kooli ja lasteaia liturgilist teenimist ning jagab hingehoidlikku abi.

Direktor määrab **haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija**, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

Direktor määrab ka **individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isiku**.

9. Haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

TLPK lähtub õppe korraldamisel **kaasava hariduse** põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste lapsevanemate koostöös.

Kooli tugisüsteem hõlmab nii käitumis- ja suhtlemisraskustega, õpiraskustega kui ka andekatele õpilastele osutatavat abi. Tuge vajavate õpilaste õppe korraldamisse kaasatakse igas astmes õpilase vanem(ad). Õpilase toetamiseks saab kool vanema nõusolekul rakendada üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge. Kooli tugisüsteem on kirjeldatud dokumendis „Tartu Luterliku Peetri Kooli õpilaste arengu ja õppe toetamise kord”.

Üldist tuge pakutakse õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel. Õpilase toetamiseks pakutakse vajadusel:

- õpetajapoolset individuaalset lisajuhendamist;
- tugispetsialistide teenust;
- õpiabi individuaalselt või rühmas;
- individuaalset õppekava.

Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada **koolivälise nõustamismeeskonna** soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervise seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal
- õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
- osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis arvestab kool koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool lihtsustatud õpet, hooldus- ja toimetulekuõpet (vt täpsemalt õppekava üldosa lisad nr 14-16), tervise seisundist tulenevat koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines või

vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

Õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka **õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse**. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud, lähtuvalt haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitudest. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor.

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või **kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas**. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Kui individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

Andekad õpilased saavad ettevalmistuse aineolümpiaadidel ja võistlustel osalemiseks, neile koostatakse vajadusel individuaalsed õppekavad ja tagatakse täiendav juhendamine aineõpetajate poolt.

Tuge vajavate õpilaste väljaselgitamine toimub igapäevase õppetöö, pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, lisateabe koondamise ja konsultatsioonide kaudu ning lapsevanema(te), õpetajate ja kooli tugispetsialistide koostöös. Vajadusel kaastakse spetsialiste väljastpoolt kooli.

Haridusliku erivajadusega õpilase **vastuvõtt kooli** otsustatakse juhtumipõhiselt ning kooli ressurssidest lähtuvalt.

10. Karjäärinõustamise korraldus

Üldine karjäärinõustamine toimub 1.–9. klassini. Läbiva teema „**Tööalane karjäär ja selle kujundamine**” õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- teadvustab oma huvid, võimed, oskused, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- tutvub erinevate ametite/elukutsetega, saab teavet muutustest töömaailmas ning nendest lähtuvatest tulevikuprognosidest;
- arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, meeskonna- ja infotöötlusoskusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjääriotsuste tegemiseks.

Süsteemne karjäärinõustamine toimub 9. klassis karjääriõppe tunnis, mille sisu on sätestatud eraldi ainekavas.

Õpetaja ja õppealajuhataja võivad olla abiks õpilastele, et

- toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- olla õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;
- vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni vaba aja tegevuse ja kutsesuunitluse alal;
- toetada õpilasi eluarengse õppe põhimõtte väärtustamisel.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

TLPK arengu seisukohalt oluliste otsuste tegemisse on kaasatud kooli pidaja MTÜ TLPK liikmed, TLPK nõukogu ning lasteaia, kooli ja huvikooli personal. **Neid, keda otsused puudutavad, kaasatakse nende tegemise protsessi** – sh ka teabe jagamisega asutuse infokanalites (eelkõige meililistid) ning arenguevestluste ja koosolekute kaudu.

Väärtuspõhise koolikultuuri osaks on varane ja klassiõpetajaid, tugispetsialiste ning lapsevanemaid **kaasav reageerimine tekkivatele suhtlusprobleemidele ja konfliktide ennetamise püüd**. Töötajate omavahelises suhtluses kehtib põhimõte, et **kõik probleemid töökeskkonnas on teisid probleemid**. **Arengu- ja koostöövestlused** peetakse töötajatega üks või kaks korda õppeaastas ning nende käigus kogutud andmed on aluseks sisehindamisele ja edasiste tegevuste kavandamisele.

Õpetajate igapäevane koostöö väljendub õppetöö läbiviimise ühises planeerimises ja hindamises, kasutatakse koostööst õppimist ja õpetamist (sh õpetajate koostöötundi).

Õpetajate **koosolekud** toimuvad vajaduspõhiselt ja temaatiliselt, **sisekoolitused** on planeeritud töötaja pere- ja eraeluga arvestavalt.

Töö- ja tunnustamise korraldus on kirjeldatud dokumentides „Tartu Luterliku Peetri Kooli töösisekorraeskiri” ja „Tartu Luterliku Peetri Kooli töötajate tunnustamise kord”. Senist korraldust analüüsitakse töötajaid kaasates õppeaastate vahetumisel.

11.1. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õpetaja koostab oma töökavad **õppekava üldosa ja ainekava(de) alusel, lähtudes õppeaasta üldtööplaanist ning koostöisest õpetamisest (kolleegi(de)ga jagatud tunnikoormusest)**.

Õpetaja planeerib töökavas õppetegevusi, meetodeid, vahendeid ja hindamist ainekavas esitatud õpitulemuste saavutamiseks. Kooli väärtused, üldpädevused ja läbivad teemad on lõimitud töökavadesse kogu õppeaasta vältel (vastavalt teemale vm). Väljundipõhise õppe korral ei saa õpetaja väga detailselt töökava koostada, sest igas õpetamise faasis tuleb lähtuda õppijast. Õpetajal tuleb õppeprotsessi käigus pidevalt õppimist õpilastele tagasisidestada ja sellest tulenevalt oma tegevust

muuta. Seega on õpetajal vabadus oma töö planeerimisel, et ta saaks vajaduspõhiselt ja paindlikult keskenduda õppeprotsessi käigus õpitulemuste saavutamisele.

Töökava on õpetaja isiklik õppetegevuse planeerimise alus, millest lähtuvalt on õpitulemused, hindamiskriteeriumid- ja meetodid esitatud e-päevikus Stuudium ning nähtavad õppijatele kogu õppeperioodi vältel. Koostöötunni puhul kavandatakse ühine töökava ja seatakse vastavad õpitulemused ja hindamiskriteeriumid.

12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

TLPK põhikooli õppekava uuendamine ja täiendamine on pidev protsess, milles osalevad kõik õppe- ja kasvatustöö alal töötavad isikud ning juhtorganite liikmed. TLPK põhikooli õppekava uuendamise ettepanekuid võivad teha kõik koolikogukonna liikmed hiljemalt õppetöö lõpuks (mai-juuni). Õppeaasta lõpuks (augustis) vaadatakse läbi kõik õppeaasta jooksul ja lõpus tehtud muudatusettepanekud. Parandused ja täiendused tehakse õppekavas uue õppeaasta alguseks (1. septembriks). Õppekava uuendamisel arvestatakse aegsasti ka seadusandlike muudatustega. **TLPK põhikooli õppekava muudatused kooskõlastatakse seaduses ettenähtud korras õppenõukogu, TLPK nõukogu ja õpilasesindusega. Õppekava muudatused kinnitab kooli pidaja üldkoosolek.**